

N:o 17.

Ank. till Riksd. kansli den 11 febr. 1896, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om skrivelser till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag angående inlösen till statsverket af frälseskatteräntor.

(I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 94) har herr *J. A. Sjö*, med hvilken herr *C. F. Petersson* i Dänningelanda m. fl. instämt, föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda och för Riksdagen framlägga förslag om att frälseskatteräntor må inlösas och afskrifvas på samma sätt som skattefrälseräntor.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en jemväl inom Andra Kammaren väckt och till utskottet öfverlemnad motion (n:o 111), deri herr *L. P. Larsson* i Berga, med hvilken herrar *C. G. Andersson* i Skeenda och *P. Pehrsson* i Norrsund instämt, föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att, sedan utredning vunnits rörande antalet och beloppet af de skattehemmansräntor, som kronan ursprungligen afhändt sig till förmån för enskilde och hvilka sedermera genom en tillfällig förening af jord- och räntegarerätten i samma hand erhållit frälseskattenatur, Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen framlägga förslag till dessa räntors inlösen eller

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 4 Saml. 1 Afd. 16 Häft. (N:o 17.)

ersättande af statsmedel i öfverensstämmelse med hvad härom rörande skattefrälseräntor finnes stadgad.

Då utskottet nu går att afgifva yttrande öfver berörda motioner, får utskottet till en början erinra, att det i sistnämnda motion framställda förslag i sjelfva verket innefattas uti hvad i den förra motionen blifvit hemställt, ty då, såsom i herr Larssons motion förutsättes, både kronoskattehemmanet och den deraf utgående räntan kommit i samma persons ego, har hemmanet iklädt sig egenskapen af purt frälse; och om sedan eganderätten till ränta och hemman skilts åt, har detta skett på grund af frivillig öfverenskommelse emellan räntetagare och räntegifvare, dervid räntan kunnat bestämmas vare sig till det belopp, hvarmed räntan förut till kronan utgjorts, eller annorledes, vid hvilket förhållande någon rättslig skilnad emellan denna ränta och öfriga frälse-skatteäntor icke förefinnes.

Då emellertid, på sätt utskottet, vid behandling under de senare åren af motioner i enahanda syfte som de nu föreliggandes, upprepade gånger anført, den uppfattning om rättvisa och billighet, som för- anledt Riksdagens beslut om skattefrälseräntornas inlösen, icke kan med skäl åberopas beträffande nu ifrågavarande slags räntor, hvilka såväl med afseende å sin tillkomst som sin beskaffenhet och storlek varit beroende af enskildt aftal, och det icke synes tillrådligt att ikläda staten någon skyldighet att inlösa räntor eller afgäld, som utan någon statens mellankomst tillkommit eller kunna tillkomma genom aftal mellan enskilde, hemställer utskottet,

a) att herr Larssons ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas; och

b) att ej heller herr Sjös förenämnda motion må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 11 februari 1896.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.